

Dosarul nr. 2ra-1251/23
2-14019296-01-2ra-04092023

Instanța de fond: Judecătoria Cahul (jud.: D. Bosîi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: Gh. Eni, V. Movilă, T. Dimitriadi)

Î N C H E I E R E

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Pascal,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal și Oficiul Cadastral Teritorial Cahul, Notarul Public „Butuc Rodica”, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice,
împotriva deciziei din 22 ianuarie 2015 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a respins apelul declarat de Ion Pascal și s-a menținut hotărârea din 26 august 2014 a Judecătoriei Cahul,

c o n s t a t ă :

La 06 octombrie 2009, Ion Pascal a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Pascal, persoană interesată Gheorghe Pascal și Pavel Pascal, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice.

Reclamantul a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii asupra ½ cotă-parte din casa de locuit cu teren aferent, nr. cadastral ****, amplasată în or. ****, str. ****, **** și ½ cotă parte din casa de locuit cu terenul aferent nr. cadastral ****.****, amplasată în or. ****, str. ****, ****, deschise după decesul mamei sale Ioana Pascal, la **** **** ****, anularea parțială a contractului de donație nr. 366 din 03 februarie 2000, prin care Nicolai Pascal a donat lui Dumitru Pascal casa de locuit cu terenul aferent nr. cadastral ****.****, amplasată în or. ****, str. ****, **** în partea ce vizează donația ½ cotă-parte din bunul imobil, declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor legal înregistrat sub nr.149 la 25 ianuarie 1999, eliberat lui Nicolai Pascal asupra bunurilor succesoriale ale defunctei Ioana Pascal.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2009 a Judecătoriei Cahul, acțiunea depusă de Ion Pascal a fost admisă, constatându-se faptul acceptării succesiunii asupra ½ cotă-parte din casa de locuit cu teren aferent, nr. cadastral ****, amplasată în or. ****, str.

****, **** și ½ cotă-parte din casa de locuit cu terenul aferent nr. cadastral ****.****, amplasată în or. ****, str. **** ****,****. A fost recunoscut parțial nul contractul de donație nr. 366 din 03 februarie 2000, încheiat între Nicolae Pascal și Dumitru Pascal privind donarea a ½ cotă-parte din casa de locuit și terenul aferent din str****, ****, or. **** (f.d. 39, Vol. I).

Prin decizia din 08 aprilie 2010 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Dumitru Pascal, fiind casată hotărârea din 30 noiembrie 2009 a Judecătorei Cahul, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 73/74, Vol. I).

Prin încheierile din 05 iulie 2010 a Judecătorei Cahul, au fost atrași în proces în calitate de copârât Marian Pascal și în calitate de intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Cahul și notarul public Rodica Butuc (f.d. 148/149, 151, Vol. I).

Prin hotărârea din 21 decembrie 2010 a Judecătorei Cahul, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul, notarul public, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității actelor juridice, ca fiind neîntemeiată (f.d. 189/193, Vol. I).

Prin încheierea din 11 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de abținere a judecătorilor Curții de Apel Cahul – Ion Dănăilă, Galina Vavrin și Natalia Bondarenco, dispunându-se strămütarea pricinii pentru examinarea în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat (f.d. 204/205, Vol. I).

Prin decizia din 10 mai 2011 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul declarat de Ion Pascal, fiind menținută hotărârea din 21 decembrie 2010 a Judecătorei Cahul (f.d. 251, Vol. I).

Prin decizia din 25 ianuarie 2012 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Pascal, fiind casată decizia din 10 mai 2011 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 21 decembrie 2010 a Judecătorei Cahul, cauza fiind remisă pentru rejudecare în prima instanță – Judecătoria Cahul (f.d. 294/297, Vol. I).

Prin hotărârea din 26 august 2014 a Judecătorei Cahul, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal, Oficiul Cadastral Teritorial Cahul, notarul public cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității actelor juridice, ca fiind neîntemeiată (f.d. 99/101, Vol. II).

Prin decizia din 22 ianuarie 2015 a Curții de Apel Cahul, apelul declarat de Ion Pascal a fost respins, fiind menținută hotărârea din 26 august 2014 a Judecătorei Cahul.

La 04 martie 2015, Ion Pascal a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a indicat că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea instanței de fond sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Prin încheierea din 13 mai 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarat inadmisibil recursul depus de Ion Pascal împotriva deciziei din 22 ianuarie 2015 a Curții de Apel Cahul.

La 16 martie 2023, Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Dumitru

Obadă, a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 13 mai 2015 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea 30 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova. A fost constatată încălcarea drepturilor lui Ion Pascal garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului. A fost casată încheierea din 13 mai 2015 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal și Oficiul Cadastral Teritorial Cahul, notarul public Rodica Butuc, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice. A fost reținută prezenta cauză civilă în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de Ion Pascal împotriva deciziei din 22 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău. A fost încasat din contul bugetului de stat gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Ion Pascal, suma de 3600 (trei mii șase sute) de Euro, convertită în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli.

Prin referința din 21 mai 2023, Dumitru Pascal a indicat că, la **** ***, Ion Pascal a decedat, fapt ce se confirmă prin certificatul de deces anexat la referință. De asemenea, a menționat că Ion Pascal nu a avut copii, iar odată cu decesul recurentului au încetat și împuternicirile reprezentanților acestuia.

În acest context, studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a suspenda procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal și OCT Cahul, Notarul Public „Butuc Rodica” cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice, până la determinarea succesorului în drepturi a lui Ion Pascal.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul decesului sau reorganizării părții în proces ori a intervenientului principal dacă raportul juridic litigios permite succesiunea în drepturi. Suspendarea procesului invocă suspendarea curgerii tuturor termenelor de procedură, precum și încetarea temporară a actelor procedurale, cu excepția celor de asigurare a acțiunii și a probelor.

Conform art. 262 lit. a) din Codul de procedură civilă, procesul se suspendă: până la determinarea succesorului în drepturi al persoanei ieșite din proces sau până la determinarea moștenitorului sau desemnarea persoanei împuternicite să acționeze în numele masei succesoriale – în cazurile prevăzute la art. 260 alin.(1) lit. a).

În accepțiunea art. 70 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că, succesiunea în drepturi în cazul decesului persoanei fizice în acțiuni patrimoniale se admite în orice fază a procesului.

În cadrul examinării admisibilității recursului declarat de Ion Pascal, s-a constatat

că, potrivit certificatului de deces nr. ****din **** **** ****, eliberat de Agenția Servicii Publice (f.d. 58, vol. III), recurentul Ion Pascal a decedat la data de **** **** ****.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, recurentul Ion Pascal a decedat, raportul juridic în speță permite succesiunea în drepturi, și deoarece în conformitate cu art. 70 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a suspenda procesul în cauză până la determinarea succesorilor în drepturi a lui Ion Pascal.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a suspenda procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal și OCT Cahul, Notarul Public „Butuc Rodica” cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice, până la determinarea succesorului în drepturi a lui Ion Pascal.

În conformitate cu art. 70 alin. (1), art. 260 alin. (1) lit. a), art. 262 lit. a), art. 269-270 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se suspendă procesul civil, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Pascal împotriva lui Dumitru Pascal, Marian Pascal, intervenienți accesorii Gheorghe Pascal și OCT Cahul, Notarul Public „Butuc Rodica”, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității actelor juridice, până la determinarea succesorului în drepturi al lui Ion Pascal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă